

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Ministeren

Dato
12. december 2024

J nr. 2024 - 4798

Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget har i brev af d. 10. december 2024 stillet mig følgende spørgsmål 16 til L 78, som jeg hermed skal besvare. Spørgsmålet er stillet på udvalgets vegne af udvalgsformand Rasmus Horn Langhoff (S).

Spørgsmål 16

Vil ministeren kommentere henvendelse af 10. december 2024 fra Termonet Danmark, jf. L 78 - bilag 16?

Svar

Termonet Danmarks henvendelse indeholder en række bemærkninger vedrørende svar på KEF L 78 spørgsmål 2 og 6. Hvad angår bemærkningerne til Energistyrelsens analysearbejde vedrørende økonomi i termonet har jeg forelagt dette for Energistyrelsen, som oplyser følgende, hvilket jeg kan henholde mig til:

"Termonet Danmark skriver bl.a., at de ikke kan tages til indtægt for og ikke kan validere de økonomiske beregninger foretaget af Energistyrelsen, og at Termonet Danmark har oplyst Energistyrelsen om, at de betragter beregningerne som misvisende. Der fremføres i den forbindelse kritik af, at Energistyrelsen i analysen har anvendt egne beregninger baseret på anlægspriser "plukket fra det fremsendte materiale".

Energistyrelsen bemærker, at det ikke er hensigten at tage Termonet Danmark eller andre til indtægt for den økonomiske analyse. Energistyrelsen er ansvarlig for den økonomiske analyse, der blev forelagt aftalepartierne i vedlagte notits 7 af 11. juni 2024 forud for indgåelse af den politiske aftale af den 28. juni 2024, som ligger til grund for lovforslaget.

Energistyrelsens analyse bygger på samtlige 19 anlægsbudgetter vedrørende forslag til nye termonet, som forud for analysen i 2023 blev fremlagt for Energistyrelsen af Termonet Danmark og andre aktører. Analysen omfatter beregninger over total, årlig varmepris med termonet på grundlag dels af ovennævnte

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

Holmens Kanal 20
1060 København K

T: +45 3392 2800
E: kefm@kefm.dk

www.kefm.dk

anlægspriser og dels de forudsætninger mht. elpriser, rente, varmepumpers levetid og virkningsgrad, afskrivningstid på anlæg i jord og andre forhold, som Energistyrelsen helt generelt anvender til beregning og sammenligning af varmepriser. Denne metode sikrer konsistens i vurderingen af varmepriser på tværs af projekter og teknologier, og det er således rigtigt, at der kan være afvigelser ift. de forudsætninger, som er anvendt af rådgiverne bag de enkelte projekter.

Det bemærkes endvidere, at Termonet Danmarks kritikpunkter vedrørende analysearbejdet blev forelagt aftalepartierne, jf. vedlagte notits nr. 17 af 26. juni 2024.

I kritikken fra Termonet Danmark i henvendelse til KEF-udvalget af 10. december 2024 sammenblandes Energistyrelsens analyse og en præsentation fra Teknologisk Institut. Der er tale om to forskellige ting. Termonet Danmark citerer bl.a. fra et kritisk brev, som en række rådgivere sendte til formanden for NEKST-arbejdsgruppen. Hertil bemærkes, at brevet refererer til en præsentation, som Teknologisk Institut fremførte for NEKST-arbejdsgruppen den 10. oktober 2023. Teknologisk Institut besvarede denne kritik i et brev til NEKST-arbejdsgruppen, som efter aftale med Teknologisk Institut er vedlagt svaret her. I brevet påpeger Teknologisk Institut blandt andet, at det bygger på en misforståelse, når rådgiverne beskriver Energistyrelsen som medansvarlig for præsentationen. Den blev udarbejdet og leveret af Teknologisk Institut, ikke af Energistyrelsen. Men på baggrund af præsentationer og drøftelser ved mødet, herunder den usikkerhed om økonomi, som Teknologisk Institut fremhævede, blev Energistyrelsen bedt om at udarbejde en nærmere analyse af spørgsmålet.

Af henvendelsen fra Termonet Danmark til KEF-udvalget af 10. december 2024 fremgår fire nye kritikpunkter. Det første kritikpunkt er, at der i vedlagte udleveringsnotits nr. 7 til aftalepartierne fra 11. juni 2024, for så vidt angår et realiseret termonet-projekt, bl.a. tages udgangspunkt i "det lavest tænkelige antal tilsluttede forbrugere". Hertil bemærkes, at der ifølge Energistyrelsens oplysninger er tale om Danmarks nyeste og største termonet realiseret i eksisterende bebyggelse, og at anlægsprisen pr. bolig er beregnet med den anlægspris og det antal tilslutninger, som bygherre i 2023 oplyste over for Energistyrelsen. Det er dog rigtigt, at såfremt der tilsluttes flere forbrugere end oplyst af bygherre, kan det medføre en gunstigere økonomi i projektet. Energistyrelsen vurderer dog ikke, at dette ændrer på den samlede analyses grundlæggende konklusioner.

Det andet nye kritikpunkt er, at de beregnede anlægspriser pr. bolig med termonet er lavere end den budgetterede anlægspris i et fjernvarmeprojekt i Dragør. Hertil bemærkes, at termonet som udgangspunkt vurderes som et opvarmningsalternativ ikke til fjernvarme, men til individuelle varmeløsninger uden for fjernvarmeområder. Energistyrelsens økonomiske analyse har på den baggrund

sammenlignet termonet med en individuel jordvarme- hhv. luft/vand-varmepumpe. Energistyrelsen har ikke nærmere kendskab til fjernvarmeprojektet i Dragør, men anerkender, at der også kan være tilfælde med høje anlægsomkostninger pr. forbruger ved fjernvarmeprojekter.

Det tredje kritikpunkt er, at Energistyrelsens analyse tager udgangspunkt i samtlige 19 modtagne anlægsbudgetter, og ikke kun de fem, som Termonet Danmark efterfølgende har peget på som mest retvisende. Hertil bemærkes det, at Energistyrelsen har fundet det retvisende at analysere på samtlige projekter og anlægsbudgetter, netop for at undgå at plukke fra det fremsendte materiale. Endvidere er det Energistyrelsens opfattelse, at det tilsendte materiale generelt har udgjort en vigtig del af grundlaget for drøftelser om termonet lokalt, hvor projekterne har været overvejet.

Det fjerde kritikpunkt er, at Energistyrelsen angiver, at der ikke er fundet indikationer af, at termonet er mere energieffektivt end individuelle jordvarmepumper. Det fremføres, at der rundt om i Europa er etableret adskillige termonet, hvor der udnyttes spildvarme, som gør termonet mere energieffektive end individuelle anlæg, hvor spildvarme ikke kan udnyttes. Energistyrelsen bekræfter, at der, hvis der udnyttes spildvarme, kan være potentiale for energieffektivisering i forhold til individuelle anlæg. Energistyrelsens analyse har dog fundet det retvisende at basere analysen på de danske projekter, som Termonet Danmark og andre aktører har fremsendt budgetmæssig og anden information om. I disse projekter indgår udnyttelse af spildvarme ikke. På den baggrund forekommer det ikke realistisk, at der som hovedregel skulle være spildvarme til rådighed, der kan forbedre termonets energieffektivitet og økonomi ved etablering i eksisterende bebyggelse. Videre bemærkes det, at der i alle enfamiliehuse omfattet af de forslag til termonet, som Energistyrelsen har modtaget, benyttes samme type jordvarmepumper som til rent individuel jordvarme. På den baggrund kan der efter Energistyrelsens vurdering ikke forudsættes anden virkningsgrad for disse jordvarmepumper end den, der gælder ved sædvanlig individuel jordvarme.”

I tillæg til Energistyrelsens redegørelse ovenfor vedrørende det gennemførte analysearbejde vil jeg understrege, at der med lovforslaget lægges op til en løsning, hvor termonet-projekter netop kan gennemføres, hvis de er konkurrencedygtige.

Med L 78 sikres den fornødne klarhed om rammevilkårene for den fremadrettede drift af virksomhed med termonet, herunder kommunal garantistillelse. Det sikres tillige, at de projekter for termonet, der har været idriftsat med kommunal garantistillelse, og hvortil der er optaget lån, inden den 1. juli 2024, kan drives videre i en periode frem til den 1. januar 2035. Det er Energistyrelsens vurdering, at lovforslaget udgør en udvidelse af kommunernes adgang til at arbejde med termonet, som vil skulle ske i tilknyttet virksomhed. Det vil endvidere være

muligt for kommunale fjernvarmeselskaber at bidrage til finansiering af termone-net-projekter, såfremt der er frie midler, og disse lovligt kan trækkes ud af hovedvirksomheden.

I forlængelse heraf vil jeg henvise til svar på spørgsmål 6 til L78, hvor det fremgår, at Energistyrelsen er opmærksom på, at der tidligere har været forskellige fortolkninger af, om termonet har været omfattet af den gældende varmforsyningslov, herunder om der kunne stilles kommunal garanti. At retstilstanden for virksomhed med termonet har været uklar, fremgår også af bemærkningerne til L 78.

Kammeradvokatens udtalelser af hhv. 21. december 2023 og 12. marts 2024 er udarbejdet på et tidspunkt, hvor der pågik en politisk proces om den fremadrettede regulering af virksomhed med termonet og omhandler den *mulige procesrisiko*, der på daværende tidspunkt – dvs. forud for L 78 – kunne være for kommuner forbundet med garantistillelse og for lånefinansiering hos KommuneKredit. Notaterne, som er offentligt tilgængelige, er udtryk for Kammeradvokatens vurdering og fortolkning.

Til bemærkningen om, at KEF-udvalget ikke skulle være blevet forsikret om, at der ikke er tale om singulær lovgivning, henviser jeg til mit svar på spørgsmål 6, hvor jeg har kommenteret på henvendelsen af 19. november 2024 fra Termonet Danmark. I henvendelsen af 19. november 2024 henviser Termonet Danmark til Tvind-sagen (UfR 1999.841 H) i forhold til spørgsmålet om singulær lovgivning, der afskærer en potentiel retstvist.

I mit svar på spørgsmål 6 beskrives Tvind-sagen. Endvidere fremgår det, at de foreslåede ændringer af varmforsyningsloven, der fremadrettet får betydning for, i hvilket omfang termonet reguleres i varmforsyningsloven, ikke er rettet mod konkret navngivne aktører i modsætning til i Tvind-sagen. Der er derimod tale om en *generel* regulering, der får betydning for reguleringen af termonet fremadrettet. Derudover har Energistyrelsen oplyst, at lovforslaget ikke i sig selv afskærer klageadgang eller domstolsprøvelse på dette område.

Til bemærkningen om, at der skal være en "tidlig og reel dialog på flere niveauer i forhold til scenarier for national klima- og energipolitik", henviser jeg tilsvarende til mit svar på KEF L 78 spørgsmål 6. Jeg vil herudover uddybe, at de udtalelser fra EU-Kommissionen (i form af to såkaldte "Commission Staff Working Documents" fra hhv. 2020 og 2023), som Termonet Danmark henviser til, vedrører udarbejdelse af nationale energi- og klimaplaner (NECP), herunder Danmarks brug af dialog på flere niveauer og inddragelse af interessenter og civilsamfund i den forbindelse. Bemærkningerne i de pågældende dokumenter fra EU-Kommissionen er dermed ikke møntet på en dialog specifikt om termonet.

Det er helt sædvanligt, at der som en del af det almindelige lovforberedende arbejde og ved udarbejdelse af nye regler sker en dialog og inddragelse af relevante myndigheder, brancheorganisationer m.v. Det kan ske på flere og forskellige tidspunkter i lovarbejdet, sådan som det også er sket for så vidt angår L 78.

Med venlig hilsen

Lars Aagaard